

Store brød og kvinderne i Köln

I søndag efter Helligtrekonger

Min garage i Kirke Saaby dufter søndag morgen af friskbagt brød. Hvis folk stod med lukkede øjne foran garageporten, ville de tro, at de var kommet frem til en bager. Gevninge bageren leverer tidligt om morgenen nybagt alterbrød til gudstjenesten, som han stiller ind i garagen. Det er smukke, cirkelformede, lune brød med et kors på. I de fleste kirker i Danmark bruges der ugæret brød. Det ugærede brød er en tradition som den katolske og lutherske kirke har overtaget fra jødernes påskemåltid. Ikke et ondt ord om de bleghvide, smagsløse oblater. Meget tyder på, at Jesus har spist usyret brød med sine disciple til den første nadver. Men Kirke Saaby og Kisserup kirker gør vi som den kristne trosretning ortodoksien, som man finder i Grækenland og Rusland. De bruger brød, der er hævet med surdej eller gær. Der er mange grunde til, at vi også bruger ganske, almindeligt brød. For det første smager og dufter det bedre end oblater. Det er også smukkere at se på. Og vi undgår de slatne oblater, som mange kirker anvender, fordi kirkerne simpelt hen ikke gør sig den ulejlighed at smide dem på brødristeren før gudstjenesten. Men der også stærk symbolik i de store, runde brød. Når jeg bryder nadverbrødet ved nadveren flækker det på midten. Der går hul på det. Det åbner sig. Med lidt fantasi kan man forestille sig, at det

er Jesu gravsten, der flækker, og hvordan Guds søn opstår fra de døde for at give os evigt liv. Vi får en passage gennem Jesus til evigheden. Men der er også en anden stærk symbolik i vort nadverbrød. Det er formet som en cirkel. Det der burde ske for os i mødet med Kristus er at vor cirkel udvides. Det illustreres, når brødet flækker. Cirklen brydes. Den bliver større.

I teksten i dag forsøger Jesu disciple at holde nogle mødre tilbage, der vil have deres børn velsignet af Jesus. Disciplene mener, at cirklen omkring Gud ikke bør indeholde børn. Men Jesus bliver vred, han bryder cirklen og inkluderer også børnene i alt det, som han er kommet til os med. Gang på gang oplever vi, hvordan Jesus åbner cirklen omkring sig og inkluderer de mennesker han kommer i kontakt med. Han tager prostituerede ind i sin cirkel, han tager stikkere, han tager hedninger og udstødte, han tager bange og bekymrede. Og i det ligger der en stærk appel til os. Bryd cirklen! Hvis vor verden er blevet en lille, rund, afgrænset verden, hvor vi reducerer virkeligheden til udelukkende at være, hvad vi kan sanse med vore sanser og vor fornuft, bryd cirklen som nadverbrødet brydes ved nadveren. Tag det irrationelle med ind i tilværelsen, det ulogiske, det evige. Kort sagt. Jesus Kristus. I gamle dage havde vi våbenhuset til at lægge vore våben i. I dag kan vi lægge vor snusfornuft og vort rationelle jeg i kirkens entre. For meget fornuft

kan hurtigt blive et farligt våben inde i kirken, som vi slår en bevidsthed om en større virkelighed ihjel med.

En af de mange smukke ting ved nadveren er det øjeblik, hvor menigheden går op til alteret. Gang på gang ser jeg, hvordan nadvergæsterne giver plads til hinanden. De rykker tættere sammen for at skabe et rum for en ekstra person. Der bliver ikke set på om personen, der skal have plads i cirklen omkring alteret er medlem af menigheden eller om vedkommende er kristen eller fra hvilket politisk parti vedkommende kommer eller om det er et barn eller en voksen. Cirklen udvides, så alle kan være med. Men der er nogle betingelser. Man må gøre som de andre nadvergæster. Lægge sig på knæ og stille tage brødet og vinen til sig som de andre gør. Vi er lejret omkring et gigantisk bord, hvor vi spiser med hinanden, de døde, alle vore medskabninger og for enden af bordet troner Gud selv. Vi er alle de små, sarte, sårbare, rådvilde børn om hvem Jesus siger: Lad de små børn komme til mig. Dem må I ikke hindre.

I en kristen trosretning som den reformerte kirke kalder man nadveren for et symbol. I vores evangelisk-lutherske kirke er nadveren ikke et symbol. På grund af Jesu ord om, at brødet er hans legeme og at vinen er hans blod, tror vi, at Jesus er til stede i nadveren, uanset hvor meget eller lidt ved vi ved om det og uanset om vi tror på det eller ej. Og når Jesus er til stede sker der bla. det med os at vi udvides. Vi kan rumme

mere end virkeligheden. Vi kan rumme store tanker. Vi kan rumme tilgivelse og kærlighed. Og mest af alt. Vi kan rumme flere af vore medmennesker, flere af deres tanker, meget mere af deres forskellighed.

Men er det så ensbetydende med at vore grænser skal stå pivåben for alle og enhver der vil ind i cirklen Danmark? Er det også ensbetydende med at de hundredvis af indvandrere, der befamlede kvinder i Köln nytårsnat og tilmed bestjal dem skal lukkes ind i vor kreds? Både flygtningene der vil ind i Danmark og overgrebsmændene i Köln er vore medmennesker. Men det er vore meddanskere også og det er de overfaldne kvinder også. Som kristne skal vi lukke alle ind i vore bønner og betragte ethvert medmenneske som et medmennesker vi skal elske. Men vi skal også beskytte Danmark og vi skal beskytte kristendommen og vi skal også sørge for, at kvinder kan være frie kvinder, der til enhver tid i enhver by kan bevæge sig rundt uden at blive udsat for overgreb. Ligesom de mennesker Jesus lukkede ind i sine cirkler tog hans budskab til sig, ligesom de mennesker der modtager nadveren i vore kirker følger vor skik og brug, må alle vi giver plads i vore demokratiske, vestlige cirkler også rette sig ind efter vort livssyn – tage et ansvar på sig --og i vort livssyn indgår bl.a., at kvinder behandles med ligeså stor respekt som Jesus behandlede kvinder. Gud i vold. Amen.

